

EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA (EFRR)

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) je jedným z hlavných nástrojov financovania európskej politiky súdržnosti. Jeho cieľom je pomôcť pri znižovaní rozdielov v úrovni rozvoja európskych regiónov a obmedziť nedostatočný rozvoj najviac znevýhodnených regiónov. Osobitná pozornosť sa venuje regiónom, ktoré trpia vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými nedostatkami, ako napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou zaľudnenia a ostrovné, cezhraničné a hornaté regióny.

PRÁVNY ZÁKLAD

Články 174 – 178 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1083/2006.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006.

CIELE

V článku 176 ZFEÚ sa stanovuje, že Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) je určený na to, aby pomohol naprávať najväčšie regionálne rozdiely v Európskej únii. Tento cieľ plní podporou:

- rozvoja a štrukturálnych zmien zaostávajúcich regiónov;
- premeny upadajúcich priemyselných regiónov.

Po niekoľkých revíziách pravidiel fungovania majú EFRR, Európsky sociálny fond (ESF) a Kohézny fond dva hlavné ciele na obdobie 2014 – 2020, a to najmä:

- investície pre rast a zamestnanosť, zamerané na posilnenie pracovného trhu a regionálnych hospodárstiev;
- európska územná spolupráca, ktorej cieľom je posilniť spoluprácu na cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej úrovni v EÚ.

Zdroje pridelené na prvý cieľ sa rozdelia trom rôznym kategóriám regiónov:

- najrozvinutejšie regióny, ktorých HDP na obyvateľa presahuje 90 % priemeru EÚ;
- prechodné regióny, ktorých HDP na obyvateľa dosahuje 75 % až 90 % priemeru EÚ;

— najmenej rozvinuté regióny, ktorých HDP na obyvateľa je nižší než 75 % priemeru EÚ.

EFRR podporuje tiež udržateľný rozvoj miest. Najmenej 5 % z prostriedkov EFRR pre každý členský štát musí byť vyčlenených na integrované akcie pre udržateľný rozvoj miest, ktoré budú riešiť hospodárske, environmentálne, klimatické, demografické a sociálne problémy, ktorým čelia mestské oblasti.

Podrobnosti o udeľovaní a využívaní prostriedkov z EFRR v budúcnosti sú stanovené v dohodách o partnerstve, ktoré sú strategickými dokumentmi vypracovanými každým členským štátom s účasťou regionálnych a sociálnych partnerov.

TEMATICKÁ KONCENTRÁCIA

Keďže EFRR prispieva k stratégii Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, mal by klásať dôraz na priority vymedzené v stratégii. Hlavnými prioritami sú:

- a. výskum a inovácie,
- b. informačné a komunikačné technológie (IKT),
- c. malé a stredné podniky (MSP),
- d. podpora nízkouhlíkového hospodárstva.

V závislosti od kategórie podporovaných regiónov sa bude miera koncentrácie na tieto priority líšiť. Najrozvinutejšie regióny by mali vyčleniť aspoň 80 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorit a aspoň 20 % na nízkouhlíkové hospodárstvo, zatiaľ čo prechodné regióny by mali vyčleniť aspoň 60 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorit a aspoň 15 % na nízkouhlíkové hospodárstvo a najmenej rozvinuté regióny by mali vyčleniť aspoň 50 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorit a aspoň 12 % na nízkouhlíkové hospodárstvo.

ROZPOČET A FINANČNÉ PRAVIDLÁ

V období 2014 – 2020 vyčlení EÚ vyše 325 mld. EUR (v cenách z roku 2011) na politiku súdržnosti, z čoho prakticky 256 miliárd EUR pre dva štrukturálne fondy, a to EFRR a ESF. O podiele rozpočtu venovanom EFRR sa rozhodne na úrovni členských štátov.

EFRR a ESF				EFRR
Investície pre rast a zamestnanosť				Európska územná spolupráca
Najmenej rozvinuté regióny	Prechodné regióny	Osobitný príspevok pre najvzdialenejšie a riedko osídlené regióny	Najrozvinutejšie regióny	
164 279	32 085	1 387	49 271	8 948

Zdroj: Európska komisia (mld. EUR, v cenách z roku 2011).

Úroveň spolufinancovania potrebná pre projekty financované EFRR je prispôbená rozvoju dotknutých regiónov. V najmenej rozvinutých regiónoch (a najvzdialenejších regiónoch) môže EFRR financovať až 85 % nákladov projektu. V prechodných regiónoch môže ísť o najviac 60 % nákladov projektu a v najrozvinutejších regiónoch najviac 50 %.

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

V súčasnosti má Európsky parlament pri príprave nových právnych predpisov týkajúcich sa štrukturálnych fondov rovnocenné postavenie s Komisiou a Radou vďaka novým pravidlám zavedeným Lisabonskou zmluvou. Nariadenie o EFRR na roky 2014 – 2020 podliehala riadnemu legislatívnemu postupu, podľa ktorého má Parlament plné právo navrhovať zmeny. Počas rokovaní o politike súdržnosti EÚ na roky 2014 – 2020 dokázal Parlament zvýšiť pružnosť pri uplatňovaní pravidiel o tematickej koncentrácii a investičných prioritách. Okrem toho posilnil podporu EFRR pre mestá a integroval politiku miest.

Jacques Lecarte
05/2015